

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 Oslo

NCIS Norway

Deres referanse:
201701054

Vår referanse:
201700400

Sted, dato
Oslo, 06.04.17

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN - POLITIETS TILGANG TIL OPPLYSNINGER OM BEBOERER I ASYLMOTTAK

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 3. mars 2017 med forslag til endringer i utlendingsloven, samt tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 16. mars 2017. Direktoratet har bedt om eventuelle innspill til høringen innen 3. april 2017. Vi beklager at høringsfristen er oversatt.

Høringsforslaget innebærer at politiet i videre utstrekning enn i dag skal gis tilgang til nærmere angitte opplysninger om beboere i asylmottak. Innledningsvis vil vi bemerke at Kripos deler departementets oppfatning om at det er behov for en klar hjemmel i utlendingsloven som gir politiet adgang til personopplysninger om beboere i asylmottak, ikke bare for å ivareta politiets oppgaver etter utlendingsloven, men også for rene politimessige formål. Dagens rettsstilstand skaper usikkerhet og begrenser politiets mulighet til effektiv utførelse av sine oppgaver når slike opplysninger er av betydning.

Nærmere om nødvendighetskravet i forslaget til ny § 84 b i utlendingsloven

Politiet skal i henhold til forslaget kunne innhente nærmere angitte opplysninger om beboere i asylmottak når dette er nødvendig for politiets oppgaver etter utlendingsloven eller oppgaver knyttet til politimessige formål. Det fremgår klart av høringsnotatet at det er politiet selv som skal vurdere og stå ansvarlig for hvorvidt innhenting av opplysninger er nødvendig i det enkelte tilfelle, da det er politiet som er nærmest til å foreta denne vurderingen. Det fremgår videre at det anmodede mottaket ikke skal foreta noen selvstendig vurdering av om nødvendighetskriteriet er oppfylt. Kripos er enig i dette. Verken det enkelte asylmottak som mottar en anmodning om utlevering av opplysninger, eller utlendingsmyndighetene, bør kunne overprøve politiets vurdering. Vi vil understreke betydningen av at politiet ikke må grunngi sin informasjonsanmodning og at det er politiet alene som foretar nødvendighetsvurderingen. Dette er viktig for at ikke politiet skal kunne komme i en situasjon hvor taushetsbelagt informasjon må utleveres for at politiet skal få nødvendige opplysninger for å løse sine lovpålagte oppgaver.

Kripos

Kripos har videre merket seg at departementet uttaler at nødvendighetskriteriet skal forstås dit hen at det er oppfylt dersom opplysningene som etterspørres *etter sin art* kan tenkes å få avgjørende betydning i den aktuelle sakstypen de innhentes for. Kripos deler oppfatningen om at det ikke kan være et krav at opplysningene faktisk får avgjørende betydning. Hvilken betydning opplysningene rent faktisk får i den enkelte sak er naturligvis heller ikke noe som med sikkerhet kan fastslås på det tidspunkt opplysningene etterspørres. Vi vil videre bemerke at nødvendighetskravet heller ikke bør forstås dithen at innhenting av opplysninger må være den eneste måten for politiet å oppnå det ønskede formålet på. Vilkåret bør også være oppfylt dersom det vil medføre betydelig ulempe for utførelsen av oppgaven dersom opplysningene ikke gjøres tilgjengelige.

Opplysninger om tidligere beboere på mottak

I henhold til forslaget skal politiet også gis adgang til å innhente opplysninger om tidligere beboere på mottak. Kripos er positiv til dette, da også slike opplysninger vil kunne være av betydning for å løse ulike polisiære oppgaver. Det må imidlertid klarlegges hvor lenge mottakene skal plikte å oppbevare opplysningene. Videre stiller personopplysningsloven krav om at den behandlingsansvarlige skal slette personopplysninger når de ikke lengre er nødvendige for å ivareta den behandlingsansvarliges egne, legitime formål. Kripos er ikke kjent med hvorvidt det foreligger rutiner i dag som sikrer at dette slettekravet etterleves, og hvor lang lagringstid som i så tilfelle praktiseres / er fastsatt. Både for å sikre ivaretagelse av politiets behov for opplysninger, av forutberegnelighetshensyn, samt for å sikre en enhetlig praksis, anbefaler Kripos at lagringstid og slettefrister fastsettes i en sentral forskrift.

Særlig om opplysninger fra omsorgssentre om enslige, mindreårige asylsøkere

Barn og unge på flukt er en utsatt gruppe, og i særdeleshet gruppen enslige mindreårige asylsøkere. Uten omsorgspersoner er barn og unge særlig utsatt for overgrep og utnyttelse av ulik karakter. Kripos er bl.a. kjent med at personer i denne gruppen har vært utsatt for forsøk på rekruttering til kriminell virksomhet. Etter vår vurdering er det derfor ekstra viktig at opplysninger om enslige, mindreårige asylsøkere er tilgjengelig for politiet når det anses nødvendig ut fra politimessige formål. Det er i første rekke hensynet til barnets beste som tilsier en slik løsning.

Med hilsen

Vigleik Antun
ass. Sjef Kripos

Saksbehandler:
Hågen Thomas Ljøgodt (hagen.thomas.ljogodt@politiet.no)
seniorrådgiver

Kopi:
Det nasjonale statsadvokatembetet